

ЭНГСИЭЛИ

• Нам улуунун хаһыата • 1935 сыл алтынны 5 күнүгөр төрүттэммитэ •

2000 с.
Ыам ыйын
11
күнэ
чэппиэр
№ 53 (8742)

РФ ПРЕЗИДЕНЭ В.В.ПУТИН

2000 сыл ыам ыйын 7 күнүгөр Москваҕа Российская Федерация Президентин поһугар Владимир Владимирович Путин олоруутун церемонията буолан ааста. Биллэрин курдук, кини быйыл кулун тутар 26 күнүгөр буолбут быыбарга утарылаһааччыларын быдан ырааһынан быраһан чаһылхай кыайыны ситиспитэ.

Ыам ыйын 9 күнэ. Күммүт барахсан чэмэличи тыган, бырааһынныкка турган биэрдэ. Аҕа дойду сэриитин кыттыһааччыларын мемориаллаах пааркатыгар оҕо-уруу, дьон-сэргэ тоҕоруһа муһунна. Улуу Кыайыны 55 сылын бэлиэтиир бырааһынныкка улуус тэрилтэлэрин коллективтара, оскуолалар, оҕо тэрилтэлэрэ колонналарын кизгэтэн, эрдэттэн үчүгэйдик тэринэн, бэлэмнэнэн кэлбиттэрэ

КЫАЙЫНЫ УҤАНСЫБЫТТАРГА

УРУЙ!

киһи сүргэтин көтөхтө. Умуллубат уокка параднай таҕастаах оскуола оҕолоро Кэриэстэбил вахтатыгар тураллар...
Убүлүөйдээх парадныгыгар музыкаҕа доҕуһоллутан, «Ура-а» хаһы ортотунан сирэйдиин-харахтын сырдаабыт, орденнарын, медалларын иилиммит сэрии, тыыл ветераннара колоннаһан хааман киирдилэр. Эйэ, дьоллоох олох туһугар тыынна-

дубутун көмүскэбит ытык дьоммутугар, Кыайыны уансыбыттарга элбэх махтал, истин-иһирэх эвэрдэ тыллара этилиннилэр. Кинилэр тустарыгар араас өгнөөх салют бэрилинэ. Ол ветераннарга Кыайы күнүн, саллаат үөрүүтүн, буорах сытын санатта.
Бу бырааһынныкка муштубуттар сэрии, тыыл ветераннарын чизэстэтилэр. Амырбын сэрии толоонугар охтубуттары, тыылга харса суох үлэлээн, бийиги кэккэбиттэн туораабыт ытык дьоммутун кэ-

рин толук уурбут буйуттары кэриэстээн мемориалга веноктары уурдулар. Ол уот сэрии сылларыгар Аҕа дой-

АЙЖАЛ!

Ф.С.Кисляч улуус дьаһалтатын грамоталарынан бэлиэтэнилэр. Н.М.Дьяконова, А.С.Заровняева, П.И.Слепцова, И.А.Татаринова, И.С.Портнягина, И.А.Иванова у.д.а. «Фронтовик үбүлүөйү бэлиэтэ», «Память» кинигэлэр туттарыллылар. Бу кэнниттэн эвэрдэ концерт буолла.

К. ЧЕРЕПАНОВ,
К. ОЛЕСОВ

Улуус дьаһалтатын коллегиятыгар

2000 СЫЛГА БАҤААРТАН СЭРЭХТЭЭХ БУОЛУУНУ КҮҮҤҮРДҮҮГЭ ДЬАҤАЛЛАР ТУСТАРЫНАН

Улуустааҕы лесхоз директора Е.И.Иванов информациятын истэн уонна дүүллэһэн баран улуус дьаһалтатын коллегията баһаартан сэрэхтээх буолуу туруга ирдэбилгэ бачача эппиэттэһэрин бэлиэтээтэ.
Ол курдук ааспыт сылга үс ойуур баһаара 16 гектар эиннээх сиргэ турбут, итиннээх сүрүннээн ойуур умайбыт, итинтэн баһаары биричиинэлэринэн этинг буолара биллибит. Бу баһаардарга 86 тыһ. солк. ночноот таһаарылыбыт, итинтэн баһаары умулларыга 11 тыһ. солк. тиксэр. Саха Республикатын правительствотун 1996 с. ыам ыйын 14 к. 214 №-дээх «1996-2001 сс. баһаардартан ойууру уонна таба мэччийэр сирдэрин араҥачылааһыны күүһүрдүүгэ дьаһаллар тустарынан» уурааҕар олоһуран, уот туруутун түбэлтэлэрин эрдэттэн сэрэтэр уонна умулларан ылар инниттэн манныгы дьаһайабын:
1. Улуус территориятыгар бүтүүнүгөр хаар бүтүөвүттэн күһүңгү силбик ардахтарга диэри баһаар буолар кутталлаах кэмил биллэрэргэ.
2. Лена өрүс арыларыттан ураты сирдэргэ өртөөһүнү ытыһыны бобор-

го.
3. Баһаары утары охсуһар улуустааҕы комиссияны маннык састааптаах бигэргэтэргэ:
— Бочкарев А.А. - баһылык 1 солб., комиссия предс.;
— Колесов Ф.Е. - МЧС секретара, предс. солб.;
— Иванов Е.И. - лесхоз директора, предс. солб.;
— Ермолаев Ю.П. - улуустааҕы айылҕа харыстабылын комитетын предс.;
— Зорин М.К. - ГИБДД начальнига;
— Фролов Г.Г. - «Сахателком» филиалын директора;
— Протопопов М.И. - улусПО бырабыланын предс.;
— Сергучев В.В. - Намнааҕы лесхоз тыаны араҥачылааһынга старшай госсинспектора;
— Окороков Р.Е. - «Быйан» АО председателэ.
4. 2000 с. баһаары умулларыга оперативнай былааны бигэргэтэргэ, итини тэнэ олохтоох дьаһалталар баһылыктарын бу былааны булгуччулаахтык туһунан толороллоругар уонна б.д.ыам ыйын 15 күнүгөр диэри болдьоххо баһаары утары охсуһар комиссиялары тэрийэллэригэр, своднай этэрээттэр састааптарын испи-

иһэтин улуустааҕы комиссияҕа түһэрэллэригэр эбээһинэстиригэ.
5. Маһы бэлэмниир бары тэрилтэлэр кэрдиллибит дэлээнэлэри ирдэбилгэ сөп түбэһэрдии ыраастыылларыгар уонна сэрэхтээх буолуу бары быраабылаларын кытаанахтык туһуналларыгар, баһаар буолар түбэлтэтигэр бэйэлэрин күүстэринэн умулларыны тэрийэллэригэр, итиннээх бары күүһү, средстволары тутталларыгар.
6. Намнааҕы лесхоз (Иванов Е.И.) ойуурга баһаартан сэрэхтээх буолуу быраабылатын хонтуруоллааһыны уонна туһууну күүһүрдэригэр, нэһилиэнньэ ортогугар баһаартан сэрэхтээх буолууну кизгиттир сирдэтиригэр, баһаар буолар түбэлтэтигэр суһал тэрээһин үлэлэри хааччыларыгар эбээһинэстиригэ.
7. ИДьУО (Зырянов П.А.) ойуур баһаардара туохтан турбут биричиинэлэрин кэмизер силиэстийэлээн, буйдаахтары булан мизэрэ тардыны хааччыларыгар.
8. Улуустааҕы «Энгсиэли» хаһыат (Касьянов В.Г.), улуустааҕы типография (Дьяконов М.Н.) Намнааҕы лесхоз бачээттэтэр бары матырыйаалларын суһаллык

толорон иһэллэригэр соруудахтырга.
9. Улуустааҕы потребкооперация салайааччылары уоту умулларыга үлэлиир этэрээттэри бородуукталарынан сайаапка быһыытын эрдэттэн төлөбүрү суох тутта хааччыалларыгар.
10. Уп управлениета (Попова В.В.) улуус саппаас фондатын суотугар ойуур баһаардарын умулларыга анаан 3 тонна дизельнэй уматыгы, 2 тонна бензини тыһыраыгар.
11. «Сахателком» филиала (Фролов Г.Г.) баһаар буолар кутталлаах сезонун кэмизер лесхоз, лесничестволар уонна итилэргэ үлэлиир специалистар телефоннарын быһарын тохтотторугар.
12. Баһаар буолар ордук кутталлаах кэмизэригэр улуус баһылыгы анал дьаһалтын тыага тахсы, балыктааһын бобулуоҕа уонна лесхоз көгүлүнэн эрэ тыара тахсы тэриллээтэ.
13. РКЦ (Антонова И.Н.) Намнааҕы лесхоз ыам ыйын 1 к. алтынны 1 күнүгөр диэри кэмизэ ый аайы 5 тыһ. солк. тийэһ ыраас харчыны техника өрөмүөнүгөр, уматык булуллуутугар туһанарын көгүлүүрүгөр.
14. Бу дьаһал туолуутун хонтуруоллааһыны баһаары утары охсуһар улуустааҕы комиссияҕа (Бочкарев А.А., Колесов Ф.Е., Иванов Е.И.) сүктэрэргэ.
Нам улуунун баһылыга
А.Н. ЯДРЕЕВ

2000 СЫЛГА
«ЭНГСИЭЛИНИ» —
ЫАЛ ААЙЫ!

«ЭНГСИЭЛИ» ХАҤЫАТ ЫАМ ЫЙЫН 20 КҮНҮГӨР
ДИЭРИ
ЧЭПЧЭТИИЛЭЭХ СУРУТУУНУ БИЛЛЭРЭР,
АЛТА ЫЙГА СЫАНАТА — 90 СОЛК.
Бу болдьох кэнниттэн сурутуу сыаната үрдүүр
күүтүллэр.
ТИЭТЭЙИН!

ДЬОЛ, ОЛОХ ТУҤА ДИЭН

**Ким да умнуллубат,
туох да умнуллубат**

Дьол, олох туҥа диэн ыраас, сырдык санааларынан салайтаран, төрөөбүт Ийэ дойдуну, аймак-билэ дьоннорун иннилэргэр ытык иэстэрин холобура суох хорсундук, кимнээргэр да чизинэйдик төлөөбүт герой буйууннар хас бирдиилэрин ааттарын ааттаан, кинилэргэ махтал сылаас тылларын анаан, өссө төгүл ахтан-санаан, сүгүрүүн аһар улуу күммүт - Кыайы 55 сылын бэлэтиир өрөгөйдөөх күммүт үүннэ.

Биһиги аймакхтан таайым, ийэм биригэ төрөөбүт убайа Ядрихинскай Иван Захарович 1942 с., убайым аҕам быраата 18 саастаах Дмитрий Павлов 1943 с., аҕам Федотов Дмитрий Григорьевич 1941 с. уоттаах сэриигэ ыгырыллан барбытара.

Аҕам Дмитрий Григорьевич Федотов 1915 сыллаахха алтынны 16 күнүгэр Нам улуунун II Атамай нэһилиэгэр дьадаҥы ыалга төрөөбүтэ. Ийэтэ Федотова Татьяна Васильевна эрдэ өлбүт. Аҕата Григорий Семенович оҕолорун, хаһайыстыбатыгар көмөлөһүөн эри, үөрэттэрбэтэх. 1936 с. аҕата өлөр. Балтынаан Нютальнин Нам Таастаар олоор эдьийдэригэр Новгородова Прасковья Григорьевнаҕа кирииллэр. Эһийлэтигэр I Хомуस्ताах «Хонгордой» диэн табарыстыбатыгар кириэн, араас үлэһэ үлэлиир. 1938 сыллаахха «Хонгордой» табарыстыба «Соттуус» табарыстыбаны кытта холбоһон, бөдөҥсүйбүт Киров аатынан колхозка кубулуйбута. Никольскайтан 3 км. арҕа сүтүр Арыы Кылыһарбыт диэн кэрэ айылдалаах сиргэ бөһүөлөк туттан, онно кииннэнэн саҥа колхоз үлэтин саҕалаабыта. Аҕам сааһын хонну үлэтигэр, кыһынны түүлээхсигинэн үлэлээбит. Сайынгар 1941 с. бэс ыйын 22 күнүгэр Аҕа дойду Улуу сэриитэ саҕаланар. Үлэлээн кэлэн иһэн, Никольскай аннынаары боротуокаҕа сөгүөлээн баран, бизэрккэ тахсан олордохторуна, аҕабар, оччолорго 25 саастаах эдэр киһиэхэ, сэриигэ барарга бэбиэскэ аҕалан турттарбыттар. Ити 1941 сыл атырдьах ыйын 11 күнэ этэ. Намтан элбэх киһи буолан уоттаах сэриигэ аттаммыттар. Аҕам сэриигэ сылдыһытын туһунан манньк суруйан хаалларбыт: «Бастаан Чита куоракка тийибиппит, манна үс ый биһигини үөрэппиттэрэ. Ол кэниэ сорох доротторбутун, аны санаатахха, Арҕаа сэриигэ ытыалаабыттар эбит. Биһигини куруук хаалларан иһэллэрэ кыһыта сүрдээх этэ, олус диэн абарарбыт. Ити сыл сэттинны ыйга Крымскай диэн станцияга эмиэ байыаннай үөрэххэ хааллараллар, манна прожекторынан өстөөх самолеттарын тиктарарга, кэтээн көрөргө үөрэппиттэрэ, ол быһыгар поход, тактика үөрэхтэрэ эмиэ буолталыылара. Үөрэх кытаанах ырахан этэ. Сарсыарда 6 ч. туран баран, 11 ч. киһэ ороммутун буларбыт. Көлөһүн тохтууга, сэниэ эстийтэ онно баара, киһэниэн тэмтээкэйдии сылдыар буоларбын. 1942 сыллаахха кулун тутар ыйга Японияны кытта границага 79 №-дээх разведка илпиттэрэ. Онно амбразуралаах таас кириэппэскэ, станковой пулеметтаах сиргэ 1943 сыл бүтүгэр диэри сытыбыт. Бу сыл ахсынныгыгар Даурия диэн сиргэ кэлбиппит. Манна эмиэ үлэ, үөрэх этэ. Онтон 1945 сыллаахха атырдьах ыйыгар Японияны утары сэриигэ дьэ киридибит. Атапхыт хабыллар диэри саҥы хааман, утатан охтохпуттар диэри сор бөҥү көрөн, сыккырыр дууһабыт ордон, Япония Хайлар куоратыгар кэлибит. Манна хабыр кирисии, сэриилэһии саҕаланар. Бу куораты, үс күн устата сэриилэһэн, ылбыппыт. Мантан ыла субуруччу Большой Хинган, Харбин куораттары ылбыппыт. Икки өттүтүн үгүс сүтүк тахсыбыта. Японейтар харса суохтарынан, хорсуннарын сөхтөрбүттэрэ. Мин бу сэриигэ пулеметчик быһыытынан сылдыһыбытым.

Бу кэниттэн Китай куоратыгар Чангунга аҕалбытара. Манна сэрии суох этэ, бэрээдэги көрөн кыстаабыппыт. 1946 сыллаахха муус устар ыйга Дауриянан Россияга төннөн кэлбиппит. Арҕаа да, илин да сырыт - сэрии диэн сэрии. Ол биһигиттэн ханна барарбытын, барбаппытын ыйыппат этилэр. Сэрии сокуона, бэрээдэгэ онук буолаҕа. Бу улуу сэриигэ араас омук уолаттара, биһиги, биир дьыэ кэргэн оҕолорун курдук сылдыһыппыт, Ийэ дойдубут туһугар хорсундук сэриилэспиппит, кыайыны ситиспиппит, ааспыт бойбубой суолбутунан киэн туттабыт».

Төрөөбүт Сахатын сирингэр 1946 сыллаахха бэс ыйын 18 күнүгэр кэлбитэ. Сэриигэ алдыаммыт-кээһэммит олоду чөлүгэр түһэригэ, эйэлээх олоду тутууга күүһүн-күдүүн харыстаабакка үлэлээбитинэн барбыта. Ити сыл күһүнүгэр мин ийэбин Анастасия Захаровна Ядрихинскаяны кытта олохторун холбоон, ыал буолбуттара. Оччолорго мин 9 саастаарым. Ийэлээх аҕам, күүстэрин-сүбэлэрин холбоон, икки оҕолорун көрөн-харайан, иитэн-үөрэттэрин, ыал оҕортоон, арыс сиэннэнэн, 2 хос сиэннэнэн, олус иллээхтик, өйөһөн-өйдөһөн 1988 сыл бэс ыйыгар диэри олобунтара. Ити сыл ийэбит өлбүтэ.

Ийэм Ядрихинская Анастасия Захаровна 30-с сыллардаахха бастагы холбоһуктааһынтан ыла үлэтин саҕалаабыта. Биллээх ынарын холбоон колхозка кирибит. Колхозтаах олоҕо хайдарын этиэн-хаанынан билбит киһи буолар. Нэһилиэк сэбиэтин депутата, стахановец-үлэһит буолан, онуоха эбии ханнык баҕарар үлэһэ сыстаҕас, кыайыас буолан, үлэ ыарахангар сылдыһыта. «Дьахталлар, ийэлэр сэрии ыар сылларыгар сарсыарда халлаан сүһүктүйүүтүттэн киһэ тын хатыр диэри үлэлиирбит. Тонгуу-хатыы, ачыктыаһын, харах ууга сэрии сылларын арааспыт аргыстара этилэр. Үтүө да дьахталлар - дьүөгөлөрүм, олох ити ыарын тулуйбакка, эрдэ олохтон барахтаабыттар. Ыарахан да күн-дьыл этэ, ама да ааспытын иһин...», — диэн ийэм барахсан ааспыт олодун ахтан-санаан аһара. Кырдыга, талааннаах поэт Н. Рыкунов эппитигин «тыыл диэн син биир сэрии» этэ. Ийэм «1941-45 сылларга Килбиэннээх үлэтин иһин» мэтээлинэн наҕараадалаабыта. Сталин төбөлөөх ол мэтээлин, ытыһыгар ууран, аргыйы арай имэрийэ олоор буолаахтыга. Ийэбит асчыгынан, истинньэниэн, наһыыба, наһыл, сытыары-сымнаас майгытынан, үлэһитинэн дьонугар-сэргэтигэр сөбүлэтэрэ, ытыктатара. Ийэлээх аҕам өрүү үлэни өрө туталлара, үлэттэн ордук киһи олоор улахан суолталаах суох диэн өйдөбүллээхтэрэ. Аҕам Дмитрий Григорьевич колхозчугар, кэлин совхозчугар араас үлэһэ үлэлээбитэ. Олодун 60-ча сылын үлэһэ анаабыта. Хонну үлэтигэр саҕалаан, түүлээхсигинэн, суотчутунаан, колхоз партияны тэриилтэтин секретарынан, оҕуруот биригээдэтин биригэдьириинэн, аты-эргин систематыгар, кэлин пенсияга тахан баран сизмэ ыскылаатын сэбиэдиссөйүнэн о.д.а. үлэлэргэ үтүө суобастаахтык үлэлээбитэ, ону үгүс ахсааннаах грамоталар, махтал суруктар, знактар... кэрэһэлиилэр. Кини сире кытта үлэни үчүгэйдик билэрэ. «Сире оҕордоххо, сире оҕо курдук бөбөйдээтэххэ, сир барахсан өлгөм үүнүүнү биэриэхтээх», — диэн өрүү үөрэтэрэ. Ленин аатынан колхоз, «Нам» совхоз эрдэхтэринэ оҕурукка өр сыл биригэдьиридээбитэ. Онно халпыыта, хор-

туоска үрдүк үүнүүтүн ылан, «Нам» совхоз Бочуотун киинигэтигэр, тыа хаһайыстыбатын министерствотун Бочуотун киинигэтигэр киллэриллибитэ, Норуот хаһайыстыбатын ситиһилэрин быыстапкатыгар кытыбыта, «Социалистическай куоталаһы кыайылааҕа» знактарынан наҕараадалаабыта.

Аҕабыт Дмитрий Григорьевич улуунун «Ленин суола» хаһыатын активнай корреспондента этэ. Улуус олоһор олус туһалаах проблемнай болпуруостары көтөһөн, ыстатыйалары суруйара. Ол курдук «Сиртэн аһаан-таннан олоробут» ыстатыйатыгар сир оҕоһуутун культуратын үрдэтии түмүгэр сиртэн үрдүк үүнүүнү ылыы кыалдыахтааҕын, «Ынахтан икки тыһыыныча литр ууһа хахха сөбүн» тустарынан хаһыакка санаатын этэн суруйбута кэпсээрини ылан, улахан хамсааһыны таһаарбыта, икки тыһыынычалаах кирбиини ылбыттар ахсааннара элбээбитэ. Табаарысты суут, народнай хонтуруол председателин, уонунан сылларга быыбар комиссиятын председателин курдук дьонуннаах общественнай үлэни чистээхтик толорон кэлбитэ. Нэһилиэтин социальнай олоһор сыһаннаах болпуруостары араас таһымаах муньнахтарга туруорсара, модьуйсара. Биллиилээх журналист Т. Халыев аҕалаах ийэбит туһунан суруйбут «Дьол түһүлгэтэ» диэн очеркатыгар («Ленин суола» 1987 с. тохс. ый) манньк суруйар: «... Нэһилиэк социальнай олоҕо түпсүүтүгэр оҕоньор кэпсэтигэр колхозчугар дьон эмиэ суох. Никольскайга саҥа оскуола тутулуунан Дмитрий Григорьевич элбэхтик кэпсэтистэ, туруоруста. Ол түмүктээх буолла. «Комсомольскай» совхоз бэс сыллаа улаатан, производства кэнгээн иһэр биригээдэтин рабочаидарын оҕолору билигин бэртээхэй саҥа дьыэ үөрэнэллэр...».

Биир да кылаас үөрэҕэ суох, бэйэтин дьулуурунан аагар, суруйар буолбут, оччотоогу саха киһитин кыаһынан, сүрүүн баҕатынан дьон-норуот олоҕо күнтэн күн кэрэ буоларын, уйгулаах олоҕу оҕорсор туһугар биир уолпуската, биир өрөбүл күнэ суох олодун усталаах-туоратыгар үлэлээн-хамсаан олоһон ааспыт олоҕо туһугар хайҕаллаах, холобур буолар олох дии саныбын. Түөһүгэр Аҕа дойду Улуу сэриитин 2-с степенээх ордена, элбэх мэтээллэр, «Улуус бочуоттаах гражданина» знак анныыллан, ити килбиэннээх олодун туһулууллар. Ийэлээх арабын кэргэним Иван Ильич олус сөбүлүүрү, күндүтүк саныыра-ахтара, кирилэргэ үгэрэ-сүктэрэ. Дьонум да күтүөттэрин олус диэн маанылыыллара, таптыыллара. Көмүс унуохпутун көтөхсүө диэн эрэнэллэрэ. Ол эрэллэрин кини толорбута. Дьылга хаан кытаанах оҕоһуутунан бэрт соторуаҕыта кэргэним Иван Ильич көмүс унуоҕа таптыыр-ытыктыыр дьонун - ийэлээх аҕабыт тастарыгар көтөһүлүннэ.

Улуу Кыайы 55 сылын туолар үбүлүөйүн бэлэтиир кэрэ-бэлэц күнүгэ биһиги ийэлээх аҕабыт, эбэлээх эһэбит сырдык ааттарыгар сүгүрүүн, кирилэри ахтан-санаан, көмүс унуохтары үрдүгэр тыһынаах сибэкки ууран, кэриэстээн ааһаахпыт. Улуу Кыайыны фронтна уонна тыылга аҕалсыбыт ийэлээх аҕабыт олохторо салдаран, ааттара ааттанар.

**ЯДРИХИНСКАЯ А.Г.,
РФ норуотун үөрэҕиритин
туйгуна, старшай уонна
методист учуутала,
Н.К. Крупская медаль
кавалера,
РФ үтүөлээх учуутала**

БЭЙЭНИ САЛАЙЫНЫ ТУҤУНАН САНААЛАР

Бэйэни салайыныыга Нам улуунун муньаһын депутаттарын уураһынан бэйэни салайыныыга кирибит диэн бу аҕыах хонуктааҕа быһаарыы ылбыттара. Маны сөптөөх дьаһал диэбэккэ олоробун, тоҕо диэтэххэ, Саха Республикага айылҕабыт, климатическай, территорияльнай, национальнай уратыбыт, элбэх нациялаах норуот буоларбыт итинэн экономикай, культурнай сайдыыбыт о.д.а: уратылааһар өрүттэригэрин учуоттаан көрбөккө бу ылыллар дьаһал республика үрдүнэн туох охсуулаах буолуовун өйдүү да барбакка үөһэттэн Президент эттэ да булгу толорулуохтаах курдук олоххо киллэрбитинэн барарбыт сыһа суолга туруу буолла.

Бу биһиэхэ тойон буолбут киһини утары көрөн тураан, кини көстөн турар сыһаны саҕардын, эттин барытын сөбү кытта сөбүлэһэн утарылаһат буолбут үгэспит алдыатан эрэр. Кэм ырытыһа түһэн, толкуйдуу түһэн ылынар диэн суох дьонобут. Инники өттүгэр хайдах туох буолуохпун туһунан туохха барытыгар «эрдэттэн бэринэн сытан бизэрбиккэ тэннээх» айдаардахпына тугу да бизэрхтэрэ суоҕа, туохпун эрэ быһыахтара диэн куттанан хаалан иһэбит. Үөһэ Москвага туох диэтиллэр да бэрт түргэнник ылынан хайдах эрэ попугай, ой дуоранын курдук ылынан иһэбит. Манньк най бары туохха барытыгар истигэр кулгаах буолан бэринэн иһэрбит туохха-туохха тиэрдэр.

Оттон бэйэни салайыныы туһунан болпуруоска Ил Түмэн депутаттара И. Черов, В. Филатов уонна В. Поскачин Москвага баран кэлэн бизэрбит интервьютарын аахтаахха Россия онук модьуйбат олох булгуччута суох эбит, ол курдук Госдума комитетин чилиэннэрэ, национальностар министерстволарын иһинэн баар олохтоох дьаһаныыга Департамент үлэһиттэрэ бары бири этэллэр эбит, олохтоох дьаһаныыны федерация субъектара бэйэлэрэ быһаарыахтаахтар диэн. Оттон биһиги Россия субъекта буолбатахпыт дуо? Маны биһиги Президент бэйэтэ да биһиргэтэр «Субектар государственнай былаастара бэйэни салайыныы органинара хайдах буолуохтааҕын бэйэлэрэ быһаарыналлар эрэри федеральной сокуон ирдиринэн» - диэн матыһтаан бэйэни салайыныыга киллэрэ сатыыр эбит. Ити Ил Түмэн депутаттара - Россияга Национальностар Министерстволарын иһинэн, олохтоох дьаһаныы болпуруостарынан дьарыктанар Департамент министри 1-кы солбуйааччыта Воронин Александр Геннадьевич уонна Департамент салайааччытын Широков Александр Николаевичи кытта сирэй көрсөн «Саха Республикатын Конституциятын олохтоох дьаһаныыга сыһаннаах өттө Россия Конституциятын утарар дуо?» диэн ыйыспытыгар онуоха кинилэр: «Суох. Биһиги санаабытыгар, киһи олулуох улахан мэйһидэр, утары уратылаах суохтар» диэн эппиттээбиттэр. Итинтэн кестөрүнэн бэйэбит Президент М.Е. Николаев бэйэтинэн Конституциятын айгыратан, суверенитетпытын ыһар суолга тураан, күүһүнэн модьуйуутун биһиги дьоммут ылына олоор эбиттэр. Дьыгынэн сахалыы да санаан көрдөххө суверенитеттаах республика буолан республика масштабыгар ыллаахха бэйэбитин бэйэбит кимтэн да тутулуга суох салалла олоорун туохпун эттээс диэн аны улустарынан бэйэни салайыныыга кирибитий? Улуустарга, нэһиликтэргэ баһылыктар государственнай былаас салалтатынан үлэли олордор уонна туохха нааданы? Оттон М.Е. Николаев биэр этиитигэр этэн турар: «Суверенитет ылыыбыт - Саха Республикатын билигин Конституцията Саха сирэ тупса государственностоо буоларыгар төһүү күөс буолла» — дии туран бэйэтэ ол Конституциятын суверенитетин ыһар

үктэтиилээх политикатын киллэрэн эрэр. «Бэйэни салайыныы тэрилиннээһинэ государственнай дотация, субсидия эгин син биир бэрриллэ туруохтара» диэн мэниэ быраҕар эбэтэр бэйэни салайыныыга кирибэтэхпитинэ ити дотация субсидия бэрриллэ суоҕа диэн куттуур курдук этэр.

Оттон Президент этэрин курдук бэйэни салайыныыга киридэпитинэ промышленностоох улустарбыт Нерюнгри, Мирнэй, Ленскэй үөрүүнү кытта кулуктэригэр имнээн Саха Республикатын Государственной былааһын билим-мэт буола туһуөхтэрэ кестөн турар суол, куһаҕанын талан эттэххэ Саха сириттэн арааскабыт да диэтэхтэринэ көһүллэрэ. Оннооҕор урут Мирнэй, Нерюнгри республикаттан араасан бараары айдаан бөрүтүн тарпыттарын номнуо умна оҕустубут дуо? Бу улустар бүтүн республиканы, ону аһан Россияны бюджеттынан хааччыа олордорун билбэт үһүбүт дуо? Бэйэни салайыныыга Мирнэй, Нерюнгри, Ленскэй бэйэлэрин бюджеттарын толору көрүнэн баран төһө ордубутун республикага бизэрхтэрэ, маны ким да кыайан хонтуруоллуу суоҕа.

Бу бэйэни салайыныы диэн сувереннай республикабытын ыһыны киһини үрэйи суолугар, урут ССРС хайдах ыһылыбыт да онук суолга кириэн бизэрбит. Оттон ити улустар араасан бардахтарына Саха сирэ суверенитетта сотуллан губерния буолуппутун билбэккэ да хаалыахпыт турдаҕа. Биллэн турар Саха сирин бэйэтин губерния оноро сатыахтара суоҕа. Иркутскай дуу, Дальнай Восток дуу губернията оноруохтара, оччотоо Президент Николаев хотой курдук көтүгэр «Саха Республикага XXI-с үйэ бастагы чэппэригэр сайдыытын суола, стратегическай өтө көрүүтэ таах хаалар. Атын дьон атыннык салайахтара турдаҕа.

Бэйэни салайыныыга кирибит да сувереннай республика буолан олобунтэ кэмтиттэн быраһаайдаһарга тийэбит. Ити эһэ сохсотугар мэниэ быраҕан бизэрэриэ - бэйэни бэйэн көрүнүгүн диэн бэрт минньигэс тылынан мэниэ быраһааһытыгар, били сохсоттары эспит курдук ингэбитин көбүтэн бизэри буолар. Манна син биллилээх, үөрэхтээх учуонай дьоннорбут ханна сылдыаллар, тоҕо саҕата суох ньимиэлээн буолулар.

Ити кэриэтин Башкирия, Татарстан уопуттарын баһынан сэбиэттэри тэрийбит быдан ордук буолуо этэ, дьэ салайыы система-норуокка ордук чугаһа этэ, сорох сирдэргэ олохтоох депутаттар сэбиэттэрэ - диэн тэринэллэр эбит. Онук Ставропольга, Брянскай уобаласка о.д.а. сирдэргэ онук тэрииллэр биһиэхэ тоҕо табыллыбат буолуой, норуот бэйэтэ талыт депутаттаах буолууга онтон ордук эппитинэс суох, ол буолуо этэ бэйэ мистэтигэр салайыныытын диэн норуокка туһааннаах түөлбө олохтоох дьонго-сэргэ мунутуурдук чугаһаһын, улуус баһылыгын, правительство дьаһаны олоххо киллэригэ төһүү күөс буолуо этэ.

Бэйэни салайыныыга намнар кириэн туох да туһаны ылбаппыт көстөн турар суол. Хайдах да диэбит иһин бэйэбит үлэһиттэри-астанан бюджеттытын көрүнэн олоор кыахпыт суоҕа кестөн турар суол. Онно тоҕо кириэн бизэрбитий? Син биэр эмп, үөрэх онтон да атын бюджет үлэһиттэригэр республика правительствота көрөр буоллаһына эрэ олоор кыахтаахпыт. Бэйэбит тугу оҕорон бюджеттытын көрүнөхпүтү, суох буоллаҕа дии. Хайдах санаан бэйэни салайыныы диэнгэ кириэргэ, олох кыаллыбат суолга улуу Муньаһын депутаттара ылыммыттарын киһи сатаан санаабат.

**Г. КОКОРЕВ,
тыыл, үлэ ветерана.
Хамаҕатта**

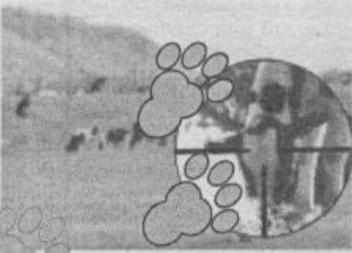
Сун ойуур курдук дурда буол,
Халың ойуур курдук халха буол

КУНАХ

Улууска сүөһүнү уоран өлөрүү, төһө да мизэрэ ылыныллар, син биир тахса турар. Сүөһү уорааччылар сорохторо тутуллаан сууттаналлар. Онтон үгүстэрэ условнай мизэрэ ылан кэнүлгэ хаалаллар. Холобур, Нам улуунугар тутуллубут сүөһү уорааччылартан биир да киһи хаайыыга

мыйатыгар олорон буруйдарын иннигэр эпиттиир түбэлтэлэрэ үгүс. Онтон биир дьыалани эһиэхэ билиһиннэрэри наадалааһынан аахтым.

1999 сыл балаһан ыйын 25 күнүгэр Хатын Арыы нэһилиэгин Кизэ Сьһыы диең

«ТҮЧҮЛЭЭХ УЛЛУНАХТАР» МИЭРЭЛЭНЭЛЛЭР

ытыллыбатах. Онтон Мэнэ-Хагалас улуунун ылан көрдөххө, 1999 уонна 2000 сылларга тутуллубут 28 киһиттэн 5 киһи көңүлэ быһыллан хаайыыга барбыттар, уоннаабылар условнай онтон да атын миэрэлэммиттэр.

Былырын сайынны быһа Нам улуунугар уоруу утары үлэлиир штаб тэриллэн постарга патруллааһыннар, рейдэлэр оҥоһуллубуттара. Күһүн уонна саас милиция үлэһиттэриттэн тэриллибит оперативнай-селиэстийэлиир бөлөх үлэлиир. Бу тэрээһин үлэлэр түмүктэригэр сылгы, сүөһү уоруутун ахсаана лаппа аччаабыта. 1998 сылга 90-ча сүөһү уонна сылгы сүппүт эбит буоллаһына, кэники сылларга бу сыһыппара бачааха аһыйабыт. 1999 сылга 11 буруйу оҥоруу бэлиэтэммит, онтон сэттэтэ милиция сотрудниктарынан арыллыбыт. Манна даҕатан эттэххэ, сорох дьон сайабылыанна суруйарган аккаастааналлар, онтон сорохтор сайабылыанналарын олус хойугаан биэрэллэр, ол барыта милиция үлэһиттэрэ оперативнайдык үлэлииллэригэр мэхэйдэри үөскэтэр.

Сүөһү өлөрүллүбүтэ дьинг-чаччы билиһиннэрэ эрэ дьыала тэриллэн суукка бэриллибит. Барыта сэттэ киһиэхэ дьыала тэриллибит, үс саа былдыаммыт, уоруйахтар бары Нам улуунун олохтоохторо, кинилэр ортолоругар биир дьахтар баар. Бу дьон бары сууттаммыттар уонна бары условнай миэрэлэммиттэр. Онтон Мэнэ-Хагаласка передвжной (көһө сылдыар) постары тэрийбиттэр эбит. Ол түмүгэр уоруу эмиз аччаабыт, быһыл 11 киһи тутуллубут.

Намга сүөһү уорааччылар тутуллаан суут ыскаа-

сиригэр Нестеров Д.И. уонна Пермьяков Н.В. эрдэттэн сүбэлэһиннэр мэхчийэ сылдар сыгылартан биир убаһаны Нестеров Д.И. булт саатынан ытан өлөрбүт. Онон кинилэр Семенов Гаврил Иннокентьевичка 4500 солк. сууммалаах материальной хоромньуну таһаарыттары толуйбуттар.

1999 сыл алтынньы 1 күнүгэр Хатын Арыы нэһилиэгин Көрдүгэн диең сиригэр Овчинников И.И. бэйэм

СУУТ СААЛАТЫТТАН

сүөһүм диең Нестерова ыттаран биир тигэхэ сүөһүнү өлөрбүттэрин түмүгэр Сивцева Мира Николаевнага 17000 солк. сууммалаах материальной хоромньуну таһаарытын толуйбут.

Буруйдаахтары улуустаагы ис дьыала отделын криминальной милиция уонна холубунай розыск отделларын сотрудниктара ир суолларынан ирдээн булан дьыала суукка бэриллибит.

2000 сыл олунньу 28 күнүгэр буолбут суут мунһаарын быһаарытынан сууттанааччылар Нестеров Д.И., Пермьяков Н.В., Овчинников И.И. оҥорбут буруйдарын билиммиттэр, Нестеров Д.И., Пермьяков Н.В. эрдэттэн сүбэлэһиннэр Семенов Г.И. убаһатын саанан ытан өлөрбүттэр, Овчинников И.И. бэйэм сүөһүм диең Сивцева М.Н. сүөһүтүн Нестерова ыттаран өлөрбүт, материальной хоромньуну төлөөбүттэр.

Эмсэрэлэммиттэр Семенов Г.И., Сивцева М.Н. кинилэр бас билэр сүөһүлэрин өлөрбүт сууттанааччылар хоромньуну толору төлөөбүттэрин, ирдэбиллэрэ суоҕун суут мунһаар быһаарыттар.

Накаастабыл миэрэни аныырга суут бэлиэтэбит:

сууттанааччылар буруйдаарын билинэллэрин, кэмсинэллэрин, сууттамматтахтары, хоромньуну толуйбуттарын, саастарынан эдэрдэрин, саа туттуулаах буруйу оҥорбуттарын. Онон кинилэр личностарын уонна оҥорбут буруйдарын учуоттаан РФ ХК 73 ыст. туттан условнайдык сууттууру суут сөптөөбүнэн аахпыт.

РФ ХК 300, 301, 030, 309, 312-315, 317 ыст. салайтаран суут биригэбэрдэбит:

Нестеров Демьян Ивановичи РФ ХК 158 ыст. 2 ч. «а», «г» пууннарынан буруйдаарынан, Пермьяков Ньургун Васильевичи РФ ХК 158 ыст. 2 ч. «а», «г» пууннарынан буруйдаахтарына билинэргэ уонна РФ ХК 73 ыст. туттан көнүллэрин 4 сыл устата условнайдык быһар, 3 сыл устата кэтээн көрөр болдохтоох накаастабыл миэрэни аналдыырга.

Овчинников Иннокентий Иннокентьевичи РФ ХК 157 ыст. 2 ч. «г» пуунунан буруйдаарынан билинэргэ уонна РФ ХК 73 ыст. туттан көнүлүн 3 сыл устата условнайдык быһар, 2 сыл устата кэтээн көрөр болдохтоох накаастабыл миэрэни аныырга.

Условнайдык сууттамыт Нестеров Д.И., Пермьяков Н.В., Овчинников И.И. ИДЬУО көңүлэ суох олорор уонна үлэлиир мизэстэлэрин уларыппаттарыгар, регистрация бириэмэттэригэр сылдалларыгар. ***

Мантан саас ичигэс буолбутунан сибээстээн дьонсэргэ сырыыта элбиги, техника сүүрүүтэ үксүүр. Уоруйахтар билингэттэн саралаан аны күһүн хараҥарыар, лаппа тымныйыар диеэри сыбыытаахтара. Онон сүөһүлээх-астаах дьон сэрэхтээх буоларгыт наадалаах. В. РЫКУНОВА

кацияланарыгар, сөптөөх тыллар-өстөр, этиилэр оҥоһуллалларыгар, көмүскэни сөптөөх тактика тугууларыгар көмөлөһүөҕэ. Онон сибээстээн адвокат эйиэхэ буол-

быһытынан тардыан сөптөөбүн умнума. Бу түбэлтэҕэ (өскөтө бастагы быраабыланан туһанар кыабыг суох буоллаһына) бэйэбин утары көрдөрүүлэри биэрбэт бырааптаахпын.

Күндү редакция!
Мин сүһүнүнэн эдэр дьонго туһаайан, киһи-гражданин бырааптарын таарыйар дьобус ыстатыйабын олохтоох нэһилиэһиңизгэ баҕар хайа эмит өттүнэн туһалаах буоларай диең юрист идэлээх киһи буоларым быһытынан, кэжэ сүбэлэри, хайысхалары биэриэхпин баҕарарбын.

КИҢИ БАРЫТА КӨМҮСКЭНЭР БЫРААПТААХ

Өскөтүн хайабыт эмэ, туох эмэ биричиинэнэн, сорууан да буолбатар, ханнык эрэ буруй оҥоһуллубуттар хайа эмит өттүнэн кыттыгастаах, эбэтэр сыһыаннаах буолан дуу, милицияга, силиэстийэлэри органнарга түбэстэххитинэ тус бэйэбитигэр уустук түгүннэри үөскэппэт туттан, адвокат буоларым быһытынан, манньк кэжэ быраабылалары тугу-харгытыгар сүбэлэим этэ, ордук чуолаан бастаан түбэһэччилэргэ:

1. Эйигин уорбаланааччы быһытынан милиция сотрудниктара тутта кэллэхтиңиз уолдамды быһылылары оҥорортон туттунуҥ, кинилэргэ утарылаһар дьайыһыны оҥорбокко эрэ бас бэриинг уонна олус ыксаабакка, уолуйбакка эрэ уоскуйа сатаан уонна буолбут событыны үчүгэйдик анализтээн көрүҥ. Ол кэнниттэн эйиэхэ адвокаты биэриэхтиригэр диери следователяга көрдөрүүнү биэрэртэн туттунуҥ, следователь туох да диегин, ол эн Конституциянан көрүллүбүт быраабын буоларын умнума.

2. Силиэстийэ кэмигэр, следователь эйигиттэн адвокатка наадыгарын дуу, наадыбаккын дуу ыйытыаҕа, онуоха эн Конституциянан көрүллүбүт көмүскэнэр быраапкын мүлчү тутума уонна адвокатка наадыгарын эт. Өскө билэр адвокаттаах буоллааххына өссө ордук, ону ыныртарааххын сөп.

3. Адвокаткытын кытары биир биригэ кэпсэтин уонна киниэхэ толору итэҕэйэн туран буолбут событыны толору, хайдах баарынан, тугу да «кырааскалаабакка» эрэ кэпсээн биэрин. Ол олус наадалаах. Оҥоһуллубут дьыала (буруй) сөптөөхтүк квалифи-

бут событыга сөптөөх быһыы-майгы линиятын тугу-тууну ыйан, сүбэлээн биэриэҕэ.

4. Силиэстийэҕэ биэрбит көрдөрүүлэриңи хара маннайгыттан суукка тийиэр диери хас санаатаххыт аайы уларытыман. Уларытан эһиги буруйугун чэпчэппэккит, төттөрүтүн ыаратыаххытын эрэ сөп. Тоҕо диеэргит, следователь, прокурор, судьяга көрдөрүүлэригит кэлимсэтэ суохтарытан сылтаан «бу киһи албынныыр» - диең өйдөбүлгэ кэлэллэр. Ол дьыаланы ыаратар эрэ өттүгэр хайысхаланар. Ол иһин көрдөрүүлэригит өрүү биир кэлимсэ, уларыытыга суох буоларыгар кыһалыһыҥ.

5. Силиэстийэ да кэмигэр, силиэстийэ бүппүтүн да кэниэ, дьыала суукка тийиэр диери талан, итэҕэйиң ылбыт адвокаткытын «үтүлүгү уларытар» курдук уларытыман. Ол көмүскэни тактикага уларыытыгар, кэһиллэитигэр тийэрдиэн сөп, бу үчүгэи аҕалбат. Ону таһынан силиэстийэ хаамытын муннары курдук сыаналанан дьыаланы ыаратыан эрэ сөп. Атыннык, норуот муудараһыны эттэххэ, «атынан ууну харбатан тугуораан иһэн уу ортогугар аты уларытаттар». Ол ууга түһүүгэ тэнгизэх.

6. Адвокаткытын кытта талан ылбыт көмүскэни тактикагыттан туораамаҥ. Ол эбэтэр, адвокаткыт биэрбит сүбэтин ылыммат, тутуспат буолуу, онтон туораанын, дьыаланы ыаратыан эрэ сөп. Ону хаһан даҕаны умнумаҥ.

7. Өскөтүн эн дьыалаҕа тугу быһытынан доһуруостанар буоллааххына бири өйдөө. Следователь эйигин дьыалаҕа буруйдаах

Ол туһунан РФ Конституциятын 51 ыстатыйата ыйар.

Практика көрдөрөрүнэн үгүс түбэлтэҕэ гражданныр бэйэлэригэр олус эрэнэн, сөрөвөр сокуону сөбүгэр билэбит диең санаанан, эбэтэр адвокат өнгөтүгэр төлөбүртэн куотунан, адвокатка наадыбаттарын биллэрэн боротокуолга: «адвокат өнгөтүгэр наадыбатты» - диең бэрт түргэнник илии баттыы охсоллор. Бу түбэлтэҕэ кинилэр Конституциянан көрүллүбүт көмүскэнэр бырааптарын мүлчү туталлар. Ол кэлин бэйэлэригэр охсуулаах буолуоҕун өйдүү да сатаабаттар.

Манан сибээстээн наада буоллаһына биһиги улуустугугар кими, ханнык адвокаты, хантан булуохха сөптөөбүн билиһиннэрэбин. Бастакытынан, эдэр адвокат Павлов Сергей Игнатьевич диең. Иккис, эмиз эдэр, сана үлэлээн эрэр адвокат Охлопков Иван Михайлович диең. Бу дьону УПК хонтуоратыгар көрсүөххэ сөп. Үһүс адвокат Крылов Петр Гаврильевич диең. Кинини бука диеэтэҕи телэфонуттан булуоххутун сөп буолуо. Төрдүс адвокат, бу ыстатыйа автору Сивцев Николай Игнатьевич буолабыт. Миигин Аппааны селотуттан 23-1-58 тел. булуоххутун сөп. Оттон ким бу адвокаттары ахсарбат, астымат «халың хармааннаах» өттүлэрэ Якутскай куорат кизэ дуолуттан талбыт адвокаттарын булуохтары сөп. Ол клиент бэйэтин толору бырааба буолар. Баһаалыста, талан ылыы эһиги быраапкыт. Ол быраапкытынан туһаныҥ.

Н. СИВЦЕВ,
көмүскээнчи.
Аппааны селота

Улууска үөрэнээччилэр, обургу өлөр ортолоруттан буруйу оҥорууну утары үгүс өрүттээх үлэни сокуоннай саастарын ситэ өлөр дьыалаларыгар комиссия (предс. улуус баһылыгын солб. Баишев Н.Н., эпиттиир секр. Лаптева Л.Л.) ыытар. Комиссия үлэтин ылыммыт былаанын сүһүнүн ыытар. Ол курдук бу дьыала комиссия обургу өлөр ортолоругар буруйу таһаарыы туругун, профилактика үлэтин туһунан о.д.а. тэрээһин боппуруостары көрдө. Ону таһынан 12 оҕо, ыал 10 ийэлэрин, аҕаларын дьыалаларын быһаарыста. Ити ымыһагар-чымпыгар киридэххэ сүрдээх ыарахан боппуруостар. Комиссия улууска милицияга учоокка турар өлөрлөрү общественай итээччилэр үлэлэрин урукку курдук салгыы ыытар.

Улуу үрдүнэн билингити туругунан учоокка 94 оҕо ту-

БУРУЙУ ОНОРУУ ҮКСҮҮ ТУРАР

рар. Олорор үксэ уоруу, күлүгэнигибэ, арыгы иһин иһин хабыллыбыттар. Ити 94 өрөттөн 18-на кыыс. Эдэр ычат, обургу өлөр милиция отделыгар итирик турруктаах аҕалыллаллара элбээбитэ киһини дьиксиннэрэр. Сыл бастагы кварталыгар сокуоннай саастарын ситэ илик өлөр ортолоруттан холубунай буруйу оҥоруу ааспыт 1999 сыл туһааннаах кэмин кытта тэнгизтээххэ манньк тахсар: буруй ахсаана 1999 с. - 4, 2000 с. - 6, о.и. ыарахан көрүннээх: 1999 с. - 2, 2000 с. - 4. Аҕардас оҕолорунан 1999 с. икки буруй оҥоһуллубут буоллаһына 2000 с. бириинэн эбиллибит. Олорор кыттыылаах буруй ааспыт сылга иккитэ таһаарыллыбыт, бэйэ-бэйэ эмиз оччо. 1999 с. бөлөбүнэн 1 буруй оҥоһул-

лубут, 2000 с. - 5. Буруйу оҥорбут оҕо ахсаана 1999 с. 4 буоллаһына, 2000 с. - 9.

Итини таһынан 6 дьыала аккаастанылыһына Кестөрүн курдук балаһыанна ыарахан. Оскуолалар социальной педагогтара, психологтара ыарахан иттиилээх оҕолору кытта сүрүн болдомтону уураллара профилактика үлэтигэр улахан суолталаах буолла. Кинилэр үлэлэрин биир сүрүн хайысхатынан тулаайах, төрөппүт көрүүтэ-истиитэ суох хаалбыт, оҕо-аймахтан ордук уйулҕалара чарааһабыт оҕолору кытта үлэ буолар. Итинник балаһыаннааах оҕо ордук өйөбүлгэ, болдомтоҕо наадылар.

Улуустугугар сайынны өттүгэр «Кыһамны» («Забота») операция ыытыллар. Учоокка турар өлөр

үгүстэрэ үлэнэн, тэрээһиннээх сыһыалагынан хаачыллаллар.

Бям ыйын 20 күнүттэн балаһан ыйын 20-гэр диери улуу үрдүнэн «Подросток» операция ыытыллар. Бу операция сыһынан сокуоннай саастарын ситэ илик өлөр сайынны кэмнэ дьарыктаах буолууларын хааччыыы, сыһыалагынан туһалаахтык атааралларын ситиһии, биир да оҕо туох да дьарыга суох хаама сылдыбатын туттан үлэни тэрийии буолар. Үлэ сүрүн хайысхатынан манньгы ааттыахха син: бастатан туран, сайынны кэмнэ ханнык нэһиликкэ хас лааһар, биригээдэ аһылыахтааҕа үөрэтилиннэ, ол лааһардарга хас оҕо хабыллара сезоннарын чолкотойдана. Манна болдомтоҕо сылдыар ыарахан иттиилээх

өлөр, ситэтэ суох дьиз кэрэгэн өлөрлөрү, иитингэ-үөрэтиигэ кыһамныларын ситэ уурбат төрөппүттэр өлөрлөрү хабылаллара учуоттанар. Иккиһинэн, сайын устата ыгытылар культурнай-маассабай, спортивнай мероприятелар өлөрлөр лаарыдарыгар, биригээдэлэригэр айар коллективтары кытта көрсүһүүлэри тэрийиигэ үлэ барар. Үсүһүнэн, кутталлаах буруй оҥоһуллубут сөптөөх мизэстэлэрин хонтуруолга ылыы, кэтээн көрүү тэриллиитэ буолуо. Сокуоннай саастарын ситэ илик өлөрлөрү арыгы атыылыыр, атыылаһан биэрэр дьону чуолкайдааһын, кытаанах административнай эпитиинэскэ тардыы көрүллүө. Төрдүһүнэн, сокуоннай саастарын ситэ илик өлөрлөр техниканы сылдыыларын

бэрээдэктэһин, суол быраабылатын тутуһалларын хонтуруолааһын, күннээри режими тутуһууларын кэтээн көрүү буолуо. Нэһиликтэргэ, общественной тэриилтэлэргэ (дьахтар сэбиэтэ, ветераннар, ычат түмсүүлэрэ) иһэр-аһыыр, оҕо иттиитигэр болдомто уурбат дьиз кэргэни кытта үлэни күүһүрдүү эрэйиллэр. Бэһининэн, «Подросток» операция түмүгүнэн сайын устата оҥоһуллубут буруйдары ырытан көрүү, туох үлэ ыгытылыбыта, ол төһө көдүүстээгэр түмүк оҥоһулдуо уонна инники үлэҕэ ону барытын учуоттаһыллыа. Бу хайысхаҕа итэричтээх тэриилтэр салайааччыларын мунһан кизэ кэпсэти тэриллиэ.

Л. ЛАПТЕВА,
улуустаагы КДН
эпиттииттээх секретара

КЭРИЭСТЭБИЛ

Билигин ааспыт са-
наатааха, киһи олоҕо
кылгаһын... Былы-
рын, ыам ыйын 8
күнүгэр биһиги
биргэ үлэлээ-
бит табаарыс-
пыт, коллага-
быт Иванов
Леонид Семе-
нович быстах
өлүүгэ былды-
анан сир
үрдүтүн суох
буолбута ном-
нуо бири сыла
буолла.

Оттон спорт көрүгэр
«Макаров» пистоле-
тынан ытыга ко-
манднай уонна
личнэй чемпио-
наттарга МВД
Ис дьыалаҕа
отделларын
республика-
тааҕы күрэх-
тэһиилэрин
хас да
төгүллээх
чемпионуна,
призердарынан
буолталаабыта.

Кини бу орто
дойдуга баара-суоҕа
32 жыл чабылхай олоҕу
олорон ааспыт. Леонид баҕа
өттүнэн 1992 с. тохсунньу
ыйыгар Нам улуунун
ИДьУО-гар экономической
буруйдаары утары охсуһар
сулуусууһа үлэһэ киирбитэ.
Бу сулуусууһа сэттэ сыл
угуһунаахтык үлэлээбитин
устатыгар үлэтигэр үтүө су-
обастаахтык сыһыаннаһан,
туох баар кыһамньытын
ууран араас көрүгүнээх бу-
руйдаары арыттаабыта.
Үлэтигэр биһир бастыҥ оҕыт-
таах, эппит тылын толорор,
салайар үлэһэ дьоруудаары
иһин, кини үлэтэ сыналана-
нан 1994 с. алтынньы ыйыгар
бу сулуусууһа старшайынан,
онтон салгыы, 1998 с. кулун
тутар ыйыгар начальнигы-
нан үлэлээбитэ. Ити сыллар-
га кини агардас үлэтинэн
эрэ буолбакка отдел туох
баар мероприятиеларыгар,
араас концерттарга, субоу-
тунньуктарга, спортивной
күрэхтэһиһилэргэ активнай-
дык кыттар. Олус сөбүлээн
гитарага оонньоон ыллыһа.

Кини быһыы-
тынан сүрдээх
алэккэй, кизг дууһа-
лаах, туохха барытыгар
дэгиттэр дьоруудаах таба-
арыс, ханнык да түгүнгэ са-
наатын түһэрбэтэ, куруутун
үөрэ-көтө киһи санаатын
көннүүрдэ, ыллыы-туойа
сылдыра бу баарга дылы.
Дьэтигэр-уотугар олус
бүгүрүэтэ, 1993 с. сайыһыгар
олоҕун аргыһын Аяны
көрсөн ыал буолан, ус оҕу-
нун сириг көрдөрбүтүгэр,
оҕолорун олус таптыһа.

Намнааҕы ИДьУО на-
чальнигынан хас да төгүл
махтал грамоталарынан, сы-
аналаах биригистэринэн на-
ҕараадаламмыта.

1999 с. тохсунньу ыйыгар
саа көгүлүн систематыгар
старшай инспекторынан
ананан үлэлээн испитэ.

Күндү табаарыспыт,
коллагабыт үтүө майгыта,
сырдык кэрэ мөсүсүнэ, оло-
рон ааспыт дьоруунаах
олоҕо биһиэхэ куруук холо-
бур буолуоҕа, өйтөн-сүрэх-
тэн сүтүө суоҕа.

Нам улуунун ИДьУО
коллектива

ПАМЯТИ О ЛЮБИМОЙ ДОЧЕРИ ЛЮБЫ НОВОЖЕНОВОЙ

2 мая 2000 года, на рубе-
же двух веков, исполняется
год, как не стало прекрас-
ного, жизнелюбивого челове-
ка. Тяжелая болезнь унесла
от нас нашу любимую дочь,
мать двоих сыновей Любовь
Семеновну Новоженову. В
течении года мы никак не
можем перенести такой мол-
ниеносный удар. Ее веселый,
улыбчивый, живой и свет-
лый образ навечно остане-
тся в нашей памяти.

Люба родилась 8 апреля
1953 года в Воронежской
области. В 1961 году маленькая
Люба с родителями впервые
приехала в Якутию, ставшей
ей второй родиной. В 1970
году успешно окончила Су-
тарскую среднюю школу. С
1970-1972 гг. работала учени-
ком-поваром и контроле-
ром-кассиром центральной
столовой Сутара. С 1972-
1975 гг. училась в Улан-
Удэнском кооперативном
техникуме в Бурятии. Здесь
она получила специальность
технолога по хлебопечению
и до конца своих дней связа-
ла свою судьбу с этой труд-
ной, но почетной и уважае-
мой всеми профессией пека-
ря. В системе потребсоюза
«Холбос» Любовь Семеновна
проработала 30 лет. Из них
21 год проработала заведую-
щей центральной хлебопе-
карни Намского райПО. Она
пользовалась большим автор-
итетом и уважением среди
своих коллег и товарищей.
Она была неоднократно на-
граждена почетными грамо-
тами за активное участие в
пропаганде воспитания в
своем коллективе, за трудо-
вые достижения она занесе-
на в книгу почета.

Любовь Семеновна пока-
зала себя как принципиаль-
ный, инициативный работ-

ник. Возглавляемый ею кол-
лектив ежегодно выполнял
план выпускаемой продук-
ции с хорошим качеством. В
1983 году коллективу уда-
лось завоевать первое место
в республике и получить пе-
реходящее Красное знамя.

В 1993 году за долголет-
ный плодотворный труд,
большой вклад в развитии
потребкооперации и в связи
75-летием образования Со-
юза ПО РС(Я) награждена
почетной грамотой президи-
ума правления ЦС РФ. В
1994 году отмечена значком
отличник советской потреб-
кооперации.

Ее жизнь прошла неза-
метно быстро, как будто по-
мелькнула световой скоро-
стью на белом свете. Непро-
должим закон природы.
Написанных, принятых и
учрежденных законов чело-
вечеством много, но большая
часть не выполняется. Но
есть не написанный закон
природы, который нельзя
отменить или преодолеть.
Таким законом является
смерть по тем или иным при-
чинам. Вечного нет.

Наша Люба была знаю-
щей свое дело, грамотным
специалистом. До последних
дней своей жизни она оста-
валась честной, добросовес-
тной, бескорыстно отдавала
себя любимому делу, служи-
ла людям. Светлый образ на-
шей дорогой, любимой доче-
ри Любы Семеновны на-
всегда останется в наших
сердцах и памяти.

Родные:

мать **Антонина
Ивановна, отец Николай
Ионович Ивановы, сестра,
сыновья, племянница,
близкие родственники,
подруги и друзья**

УЛУСНОЕ ПРЕДСТАВИТЕЛЬСТВО РЕГИСТРАЦИОННОЙ ПАЛАТЫ РС ИЗВЕЩАЕТ

С 4 мая Намское улусное представительство Регистрационной палаты РС(Я) приступила к приему документов для государственной регистрации прав на недвижимое имущество и сделок с ним.

С 30 мая будет открыт первый раздел Единого государственного реестра прав. С этого момента все права на недвижимое имущество и целый ряд сделок, не прошедшие регистрацию в представительстве Рег. палаты не будут иметь юридической силы.

С началом работы представительства вносятся некоторые изменения в обороте недвижимости.

Во-первых, все сделки заключенные и оформленные в подлежащем порядке до создания представительства Регистрационной палаты признаются юридически действительными. Вместе с тем собственники, желающие подтвердить свои права и получить их государственные гарантии могут обратиться к ним для такой регистрации. Его стоимость составляет 166 руб. 98 коп. Стоимость гос. регистрации прав фиксированная и выражена минимальных размерах оплаты труда.

Во-вторых, с началом работы представительства Регистрационной палаты отменяется обязательное нотариальное удостоверение договоров купли-продажи, мены, дарения недвижимого имущества.

Обязательное нотариальное удостоверение требуется для таких договоров как: рента, ипотека (залог недвижимости), доверительное управление и др. Если граждане желают купить, продать или иным образом распорядиться своей квартирой, домом или гаражом, они могут напрямую обратиться в представительство Рег. палаты. При этом договор может быть составлен самостоятельно, но по мере необходимости в представительстве Рег. палаты окажут в этом помощь. Стоимость подготовки проекта договора купли-продажи для граждан составляет 125 руб. 24 (1,5 МРОТ). Сама государственная регистрация договора и прав для граждан стоит - 250 руб. 47 коп. (3 МРОТ) для юридических лиц - 2504 руб. 70 коп.

В-третьих, представительство Рег. палаты регистрирует не только право собственности (гос-ной, муниципальной, частной, общей совместной, общей долевой и др. формы), но и вещи права (право хозяйственного ведения, право оперативного управления, право пожизненного наследуемого владения земельным участком, право постоянного пользования земельным участком иные права).

А также регистрирует ограничение (обременение) право (сервитут, ипотека, доверительное управление, аренда).

В любом случае право признается и сделка вступает в силу только с момента государств. регистра-

ции. По всем интересующим вопросам по регистрации прав на недвижимое имущество и сделок с ним вы можете обращаться в здании администрации, 2 этаж, 213 каб., тел. 21-6-45.

Директор Намского улусного представительства Рег. палаты РС(Я) КУЛИЧКИН Н.Н.

БИЛЛЭРИИЭР РЕКЛАМА

Тыа сириг табаары онорооччулара, табаарынай кредит суотугар ылбыт ГСМ-на изскитин, тыа хаһаайыстыбатын министерствота таһаарыт векселинэ тыа хаһаайыстыбатын управлениетыгар кэлэн төлөһөрүтүгэр. Иэстэрин төлөөбөтөх хаһаайыстыбаларга ГСМ бэриллиэ суоҕа.

Улуус администрацията

Тыа хаһаайыстыбатын упавлениета биэрбит испиһэзгэр МУП ФАПК «Нам»-ныын тыа хаһаайыстыбатын бордодуук-суйатын туттарыга квоталаах бааһынай хаһаайыстыбалар бдь. ыам ыйын 23 күнүгэр диэри суһаллык кэлэн ФАПК «Нам» хонтуруларыгар контракт түһэрсэн вексель ыларгытыгар. Билсэр тел. 21-1-91

ВНИМАНИЕ!

Республиканская молодежная акция «За здоровый образ жизни» организует 13 мая в 19.00 шоу-мероприятие. Выступление звезд Якутской эстрады. Конкурсы, сюрпризы, показ моделей. В конце дискотека «Опиум».

Место проведения: с. Нам, к/т «Сардага».

Приходите все, будет интересно.

Цена 40 руб.

Информационная поддержка — ТРК «Нам», газета «Энсиэли» при поддержке отдела молодежи. Приглашаем активистов молодежи наслогов для дружественной беседы по здоровому образу жизни.

К сведению записавшихся на курсы по подготовке водителей категории «А» и «В» занятия начинаются 16 мая с 18 часов.

Производится дополнительная запись желающих. Намский РС ОСТО

Атылыбытыт: тохсунньу ыйга төрөөбүт икки эдэр сим-менталь боруода ынахтары, 7 секциялаах радиатордары. Сыаната кэспэтин быһыытынан. Билсир тел. 2-19-99 (үлэ чааһын кэнниттэн).

«БОЛБОЙУН — ОБОЛОРИ!» ОПЕРАЦИЯ САБАЛАНАР

2000 жыл бастакы квар-
талыгар республикаҕа суол
саахалланытыгар түбэһэн
икки оҕо өллө, 30 оҕо ээйдиди-
лэр. Суолга быһылаан тах-
сыгытыгар оһоллонуу 23,5
бырыһыана оҕолорго тиксэр.
Ити сүрүн биричинэтинэн
суол быраабылатын тутуһу-
уга оҕону үөрэтии итэҕэс-
тээҕэ, оҕолор суолга уонна
уулуссаҕа сылдыһыга болҕ-
омтолорун уурбаттара, кыра
оҕолор көрүүтэ-истиитэ,
улахан дьон арыалдыта
суох уулуссаҕа оонньоһун-
нара, суоппардар өттүлэ-
риттэн айаҥга сэрэхтээх
буолуу быраабылата ситэ
тутуһуллубата буолаллар.
Статистической дааннай-
дары ырытан көрдөххө оҕолор
суолга оһоллонуулар саас-
кы уонна сайыҥгы өтүгэр
элбэхтик тахсара бэлиэтэ-
нэр.

Быйылгы «Болбойун —
оҕолор!» сэрэтэр операция
үгэс курдук суолга оҕолор
оһоллонууларын аччатар
сыллаах ымытыллар. Үөрэх
дылла түмүктэринэн си-
бээстээн уонна оҕолор
сайыҥгы сыһыалаһнара
сабаланынан ис дьыала
республикатааҕы министе-

ствота 2000
жыл ыам ыйын 8 күнүттэн
бэс ыйын 8 күнүгэр диэри
«Болбойун — оҕолор!» опе-
рацияны ыытарга быһа-
арда. Бу операция кэмигэр
ГИБДД үлэһиттэрэ
төрөспүттэри уонна оҕолору
кытта көрсүһүүлэри ыыты-
ахтаахтар, бэсиздэлэри
оноруохтаахтар, маассабай
информация средстволары-
гар суолга сэрэхтээхтик
сылдыһы туһунан кизг
иитэр-өйдөтөр үлэни тэрий-
иэхтээхтэр, тэрилтэлэр ме-
ханизатордарыгар мес-
ник ыытылларын туһунан
кытта көрсүһүүлэри ыыты-
ахтаахтар, суолга оһол
тахсытын сэрэтэр ин-
титтэн ис дьыала органа-
рын атын подразделениела-
рын кытта кыттыга рейдэ-
лэри ыытыахтаахтар,
оҕолору таһар транспортнай
средстволар технической
туруктары бэрэбизкэли-
эхтээхтэр о.д.а. Маны тэнэ
«Оҕолор уонна суол», «Эдэр
в е л о с и п е д и с к а»,
«Төрөспүттэргэ», «Суоппар-
дарга» о.д.а. темаларга лис-
товкалар уонна
өйдөбүһүкүтэр бэчээттэни-
эх тустаахтар.

Намнааҕы ГИБДД

<p>Күндү оҕом, бырааппыт ДОРОФЕЕВ Петя Эдэр сааһыгар бу дьыл ыам ыйын 5 күнүгэр хомолтолоохтук өлөн биһиги кэжэбиттэн туораабытын чугас аймактарыбыгар, билэр дьоммутугар, табаарыстарыбыгар биллэрэ- бит.</p> <p>Ийэтэ, эдьинийдэрэ, күтүөттэрэ</p>	<p>Күндү эдьинийдигэр, балтыбы- тыгар, санаспыттар кини оҕолору- гар, Алпанаһы нэһилиэгин олохтообор Дорофеева Екатерина Петровнага сөгөтөх уола</p> <p>ПЕТА хомолтолоохтук күн сириттэн барбы- тыгар диринг кутурбаммытын тиэр- дэбит.</p> <p>Чугас аймактара: Парниковтар, Николаевтар, Дьяконовтар, Решетниковтар, Петровтар, Петуховтар, Дорофеевтар</p>
<p>Күндү доһорбурт Аппааны олох- тообо</p> <p>ДОРОФЕЕВ Пека Эдэр сааһыгар хомолтолоохтук биһиги кэжэбиттэн туораабытыгар ийэ- тигэр, эдьинийдигэр, бары аймак- тарыгар диринг кутурбаммытын тиэр- дэбит. Уһун дьылларга быраһана.</p> <p>Аппааны эдэр ыччата</p>	<p>Күндү биһигэ үөрэммит дьүөгэби- тигэр Дорофеева Екатерина Петров- нага тапталаах оҕо</p> <p>ПЕТА хомолтолоохтук өлбүтүгэр диринг ку- турбаммытын тиэрдэбит.</p> <p>Дьүөгэлэрэ</p>
<p>Таптыыр ийэбит, эбэбит, хос эба- бит тыыл ветерана, Чурапчы көһүүтүн кыттыылааба</p> <p>ЛАЗАРЕВА Татьяна Дмитриевна өлбүтүн диринг кутурбаммынан чугас дьоммутугар, аймактарыбыгар ийи- тиннэрэбит.</p> <p>Оболоро, күтүөттэрэ, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ, аймактара</p>	<p>Күндү аҕабыт, эһэбит, үлэ, тыыл ветерана, Хамабатта олохтообо</p> <p>ПЕТРОВ Михаил Иванович уһун ыарахан ыарыттан ыам ыйын 5 күнүгэр өлбүтүн диринг кутурбам- мынан биллэрэбит.</p> <p>Оболоро, кийииттэрэ, сиэннэрэ</p>
<p>Хатырык нэһилиэгин олохтоох дьяһалтата, ветеранарын эбэбитэ үлэ, тыыл ветерана, Чурапчы көһүүтүн кыттыылааба</p> <p>ЛАЗАРЕВА Татьяна Дмитриевна уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн буокуһуну оҕолоругар М. Аммосов аатынан СПК кыл. бухгалтерыгар Ам- мосова В.Н., мини-бюкээринэ үлэти- та Алексеева С.Н., сиэннэригэр, чу- гас аймактарыгар диринг кутурбана- рын биллэрэллэр.</p>	<p>Хамабатта олохтообо, тыыл вете- рана, Чурапчы көһүүтүн кыттыылааба</p> <p>ПЕТРОВ Михаил Иванович уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн диринг кутурбаммытын тиэрдэбит. Аймактара Овчинниковтар, Кондаковтар, Ядревтар</p>
<p>М. Аммосов аатынан СПК үлэти- тэрэ Аммосова Вера Николаевна, Алексеева Светлана Николаевна тап- тыыр ийэлэрэ</p> <p>ЛАЗАРЕВА Татьяна Дмитриевна өлбүтүнэн диринг кутурбаммытын ти- эрдэбит.</p> <p>М. Аммосов аатынан СПК бырабыллыһаньыта</p>	<p>Хамабатта олохтообо, үлэ, тыыл ветерана</p> <p>ПЕТРОВ Михаил Иванович уһун ыарахан ыарыттан ылдыһан өлбүтүгэр уолаттарыгар Афонья, Гошага, кинилэр кэргэттэригэр, оҕолоругар уонна бары аймактары- гар диринг кутурбаммытын тиэр- дэбит.</p> <p>Хамабаттан Герасимовтар</p>
<p>Ыкса, чугас малбытыгар Ядрев Станиславу Сивовичка, Франческа Васильевнага, оболороугар, Алек- сандар Сивовичка, таайдарыгар Петр Петровичка, эһэлэригэр Сив Петро- вичка тапталаах кэргэнэ, ийэлэрэ, эбэлэрэ, РСФСР үөрэбритинтин туй- гуна</p> <p>ЯДРЕЕВА Надежда Пантелеймоновна уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн диринг кутурбаммытын тиэрдэбит.</p> <p>Протополова, Прокопьевтар, Кокоревтар, Баишевтар, Колосовтар, Мохначевскайдар, Винокуровтар, Сыромятниковтар</p>	<p>Спорт ветераныгар Ядрев Сив Петровичка, уолаттарыгар, кийиит- тэригэр, сиэннэригэр таптыыр кэр- гэнэ, ийэлэрэ, эбэлэрэ, чугас кийи- бит, үлэ ветерана</p> <p>ЯДРЕЕВА Надежда Пантелеймоновна ыарахан ыарыттан өлбүтүгэр диринг кутурбаммытын тиэрдэбит. Хамабаттан Григорьевтар, Касьяновтар, Ларионовтар, Наман Касьяновтар</p>
<p>Администрация, профком и совет ветеранов НСФСР №1 ыражаат глу- бокое соболезнование родным и близким по поводу кончины после тяжелой продолжительной болезни</p> <p>ЯДРЕВОЙ Надежды Пантелеймоновны.</p>	<p>Күндү дьүөгэбит</p> <p>ЯДРЕЕВА Надежда Пантелеймоновна уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн кинни дьиз кэргэттэригэр, аймак- тарыгар диринг кутурбаммытын тиэр- дэбит.</p> <p>Шестаковтар, Санниковтар, Николаевтар, Сивцевтар, Павловтар, Соловьевтар</p>
<p>Коллектив Намского ГУП по ре- монту и строительству автодорог ыражаат глибокое соболезнование Ядреву Станиславу Сивовичу по поводу кончины матери</p> <p>ЯДРЕВОЙ Надежды Пантелеймоновны</p>	<p>Күндү дьүөгэбит</p> <p>ЯДРЕЕВА Надежда Пантелеймоновна уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн кинни дьиз кэргэттэригэр, аймак- тарыгар диринг кутурбаммытын тиэр- дэбит.</p> <p>Шестаковтар, Санниковтар, Николаевтар, Сивцевтар, Павловтар, Соловьевтар</p>
<p>Нам улуунун дьяһалтата, улуус Муньага Якутскай к. олопор биһир дойдула- ахтарыбыгар Николай Михайлович, Мария Алексеевна Осиповтар таптала- лаах уоллара</p> <p>Андрей Николаевич соһүүчү ылдыһан өлбүтүнэн диринг кутурбаммытын биллэрэллэр.</p>	

РЕДАКТОР — В.Г. КАСЬЯНОВ
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт
культура — 21496; иллюстрация уонна
реклама (секретариат) — 21640;
бухгалтерия — 21332;
факс — 21332; «НАМ» ТРК — 21632;
редакционная издательская система — 21141

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, Нам улуунун дьяһалтата, редакция коллектива.
Маассабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуонарын тутуһууну хонтуруолдуур уон-
на регистрациальыяр РФ бэчээккэ Госкомитетин СР региональной управлениетыгар регистрациала-
мыт нүөмэрэ — Я 0085.
Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэтигин, дьэтигэр аадырыһын чопчу ыйыг.
Автор этэрэ хаһыат санаатынын малды биһир буолбат.
“ЭНСИЭЛИ” - Нам улуунун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам с., Октябрьскай уул. 1.
E-mail: editor62@sakha.ru

Талылынна уонна тангылынна “Энсиэли”
хаһыат редакциянай-издательская
систематыгар.
Хаһыат Дьокуускайга “Сахаполиграфиздат”
НИПК бэчээттэнэ, Орджоникидзе уул. 38.
Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лис.
Индекс — 54889. Тиража — 2413
Бэчээккэ илии баттанна — 12:00 ч, 10.05.2000
Сахааһын №-рэ — 52